

תרומה תשפ"א

מנחת השר

הגיונות במשנתו של הגרש"ר הירש זללה"ה

ישראל ככרובים

א: תכונותיהם של הכרובים שונות: פניהם אל הכפורת לשים ליבם אליה, הם סוככים על הכפורת ומגוננים עליה ופניהם איש אל אחיו בתפקיד משותף.

ב: תפקידה של הכפורת היא לשמור ולהגן על העדות הנמצאת בארון. ללמדך, תפקידם של ישראל לשמור ולעשות, בין עלי ידי לימוד התורה שלא תשכח, ובין על ידי עשיית משמרת בהגבלות וסייגים מעשיים.

שמירת התורה על ידי לימודה מתבטאת בכך שהיו פניהם אל הכפורת בשימת לב אל הדברים, וההגנה על ידי מעשי משמרת מתבטאת בסיכוכם והגנתם עליה. פניהם אל הכפורת וסוככים על הכפורת.

ג: אך לא שמירה על העדות נאמרה כאן, כי אם על הכפורת עצמה. הוי אומר, הכפורת מגינה על העדות, והכרובים שהם חלק ממנה ויוצאים מתוכה, מגינים בעצם מציאותם המאוחדת של כפורת עם כרובים גם על העדות וגם על שמירתה, כלומר עליהם עצמם.

ללמדך, בשמירת ישראל על התורה, לא עליה בלבד הם שומרים, אלא גם על שומרי התורה, כי ייעודה של זו מתמלא בשמירתם, וגם ייעודם שלהם מתמלא על ידי עצם הקיום. כך משמעות הכרובים אינה מעשה השמירה על העדות הנעשה על ידי הכפורת עצמה, אלא תוצאת שמירת הכפורת על העדות הם הכרובים היוצאים מגופה ומגוננים על שניהם כאחד למען ייעודם המשותף.

ד: קיומם של שני כרובים ומציאותם כאיש אל אחיו מבטאת דבר נוסף: גם לוחות העדות הם שנים שווים בגודלם כשאחד הוא מצוות שבין אדם למקום והשני בין אדם לחברו, ורק בצירוף שניהם באה השלמות של עבודת ה' כמשלימות זו לזו. משום כך גם הכרובים הנוצרים משמירת הכפורת על שתי הלוחות, המבטאים את שמירת ישראל על שני סוגי המצוות בהשלמה הדדית ובשימת לב על בין אדם לחברו כבין אדם למקום, הם שנים ופניהם איש אל אחיו בהדדיות גמורה.

ביטוי זה ניתן גם בעצם העובדה שהכרובים מבטאים את ישראל כשומרי העדות, רק כשיהיו ישראל כשנים אשר פניהם איש אל אחיו בקיום מצוות שבין אדם לחברו, יהיה בכך שמירה על העדות, אך חלילה בהחשיבו את עצמו ליחיד או שאין פניו לחברו, לא תועיל שמירתו על העדות בבין אדם למקום.

